

Eerste netvangst ruigpootuil (*Aegolius funereus*) in Nederland

Marcel Sandifort

Op de ringbaan van Eemshaven-Oost in noord Groningen, troffen Lex Tervelde en Marian van Oosten tijdens de eerste ochtendronde op 17 oktober 2013 langs de netten, een kleine uilensoort aan. Ik kwam even later aan op de ringbaan en samen hebben we de vangst gedetermineerd. Al snel kwamen we tot de conclusie dat we een ruigpootuil in handen hadden!

De vogel leek in goede conditie. Na de bekende ringershandelingen te hebben uitgevoerd en na een uitgebreide fotodocumentatie heeft hij nog enige tijd in een wilg naast ons gezeten en liet zich daar ook nog fotograferen. Die ochtend stond er een harde wind uit het noorden welke soms meer dan 6 Beaufort was. Het was te onrustig in de wilg en na een minuut of 5 verdween de uil in het struweel en is daarna niet meer gezien.

Voor zover ons bekend is dit de eerste gedocumenteerde netvangst van deze soort in Nederland. Op grond van de genomen maten, gewicht en verenkleed vermoedden we dat het een eerstejaars vogel was, hoogstwaarschijnlijk een man en dit is bevestigd door Prof. Erkki Korpimäki, co-auteur van *The Boreal Owl* (Korpimäki & Hakkarainen 2012). De ruigpootuil had een vleugel van 172 mm en een gewicht van 117 gram. De P3 had een lengte van 134 mm. Biometrische verschillen tussen de sexen zijn bij ruigpootuilen leeftijd gerelateerd, eerstejaars vogels zijn enigszins lichter van gewicht en hebben minder lange vleugels dan na-eerstejaars vogels. Er is echter overlap waardoor slechts bij 90 % van de vogels op basis van biometrie het geslacht kan worden bepaald (Korpimäki & Hakkarainen 2012).

De vogel had geen enkele versleten handpen of armpen en op basis daarvan is vastgesteld dat het om een 1e kj vogel ging. Pas in de nazomer van het tweede kalenderjaar ruit een ruigpootuil gemiddeld vier van de buitenste slagpennen. (Korpimäki & Hakkarainen 2012). Op grond van het gewicht van de vogel, 117 gram kon geen uitsluitsel gegeven worden over het geslacht van de vogel. Adulte vrouwen zijn gemiddeld veel ($\pm 50\%$) zwaarder dan mannen. Voor eerstejaars uilen geldt ook dat vrouwen over het algemeen zwaarder zijn dan mannen echter 117 gram kan net zo goed een zware man zijn als een lichte vrouw (Korpimäki & Hakkarainen 2012). Op basis van de vleugellengte van 172 mm (platgedrukt, maximaal gestrekt) hebben we aan genomen dat het hoogst waarschijnlijk een man betrof. Adulte vrouwen hebben doorgaans langere vleugels ($\pm 5\%$) dan mannen. Ook dit verschil ziet men terug bij eerstejaars uilen. Uit de data van Korpimäki en Hakkarainen (2012) maak ik op dat 172 mm niet onmogelijk is voor een vrouw maar wel uitzonderlijk kort. Bij mannen is 172 mm een gemiddelde maat. (Korpimäki & Hakkarainen 2012).

Figuur 1. Ruigpootuil *Aegolius funereus* Eemshaven 17 oktober 2013 (M. Sandifort).

Omdat in de ringmatenlijst van het Vogeltrekstation de Ruigpootuil niet is genoemd hebben we de dikte van de tarsus gemeten. Dit is lastig omdat de poten behoorlijk bevederd en bedonsd zijn. We kwamen op een dikte van 4.5 mm en uiteindelijk bleek de 7.0 mm ring het beste te passen vanwege de hoeveelheid bevedering rondom de poot.

Over andere geringde ruigpootuilen in Nederland kan gezegd worden dat in september 2008 bij Schoonloo, Drente, 3 nestjongen zijn geringd. Verder is er alleen nog een terugmelding bekend van een dode eerstejaars vogel die op 15 oktober 1975 bij Meedhuizen, Groningen, gevonden is en die in mei van hetzelfde jaar in Niedersachsen, Duitsland, als nestjong was geringd. De vindplaats van die vogel is slechts 18 kilometer verwijderd van de ringbaan in de Eemshaven, en de datum, half oktober, is nagenoeg identiek. Sinds 1971 zijn broedgevallen van ruigpootuilen in Nederland bekend. Over het voorkomen van ruigpootuilen in Nederland, waarnemingen en broedgevallen verwijs ik naar de [online versie van de Nederlandse Avifauna](#) en naar Ottens & Jonker (2010) in [UILEN 2 \(2010\)](#).

Literatuur

- Korpimäki E. & Hakkarainen H. 2012. The Boreal Owl: Ecology, Behaviour and Conservation of a Forest-Dwelling Predator. Cambridge University Press 2012.
- Ottens G. & Jonker M. 2010. Ruigpootuilen in Drenthe in 2008-2010: terug van weggeweest? UILEN 2: 80-89.

Marcel Sandifort